

నిలువుటద్దం ముందు నిలబడి అలంకరించుకుంటోంది సుజన. పొలం నుంచి భర్త ఇంటికి వచ్చే వేళ అయింది. వంటచేసే సందర్భంగా ఉంచింది. వేడినీళ్ళు పొంతకుండలో మనలుతున్నాయి. అంతలో వీధిలో ఆడదాని ఏడుపు వినిపించింది. గుండె గుభిల్లుమంది సుజనకి! ఆ వీధిలోనే కాదు; ఆ ఊళ్ళో-ఆ దేశంలో—ఆడదాని ఏడుపు అతి సామగ్య మయిపోయింది. ఏ రోజు, ఏ ఇంట్లో, ఏ ఆడదానికి మూడుతుందో ఎవరూ ఊహించలేక పోతున్నారు.

“ఊ... నడు. నా ఇంట్లో ఒక్కక్షణం ఉండటానికి వీల్లేదు!” ఏడుస్తున్న భార్యని జుట్టు పట్టుకుని బయటికి ఈడుస్తూ తంతున్నాడు భర్త.

“నా తప్పు ఏముందండీ? ఈ ఊళ్ళో పెద్ద గూండా నర్యభక్తకుడు మీ కళ్ళముందే మన ఇంట్లోకి జొరబడ్డాడు. రాకుండా ఆపగలిగారా? మీ అందరిముందూ నన్ను గదిలోకి లాక్కుపోయి తలుపులు వేసుకున్నాడు. ఒక్కరు...ఒక్కరైనా అడ్డుకున్నారా? ఇప్పుడు నన్ను తన్ని బయటికి గొంతుతున్నారే... నే నెలా బ్రతకాలి? చెడిపోయానని ముద్రవడ్డ నన్నెవరు రానిస్తారు?” గోడుగోడున ఏడుస్తోంది భార్య.

“పాపిష్టిదానా! ఆడదానికి ప్రాణంకంటే శీలం ప్రధానం! నర్యభక్తకుడు నిన్ను పాడుచెయ్యకముందే నీ తల గోడకి బాదుకుని చావలసింది.. ఇప్పుడైనా చావు! ఇంత కళంకంతో బతకటానికి సాగులేదా?” చీదరించుకుంటూ బయటికి ఈడుస్తున్నాడు భర్త-మగధీరుడు.

అంతా చూస్తూ, అన్నీ వింటోన్న సుజనకి గుండె గుభిల్లుమంది. వాడు-ఆ గూండా-నర్యభక్తకుడు-తమ వీధిలోకి వచ్చాడన్న మాట! ఈ రోజు ఆ యువతి బలి అయింది. రేపు తనకి మూడదని నమ్మకమేమిటి? ముచ్చెమటలు పోశాయి. నిలువునా వణికింది.

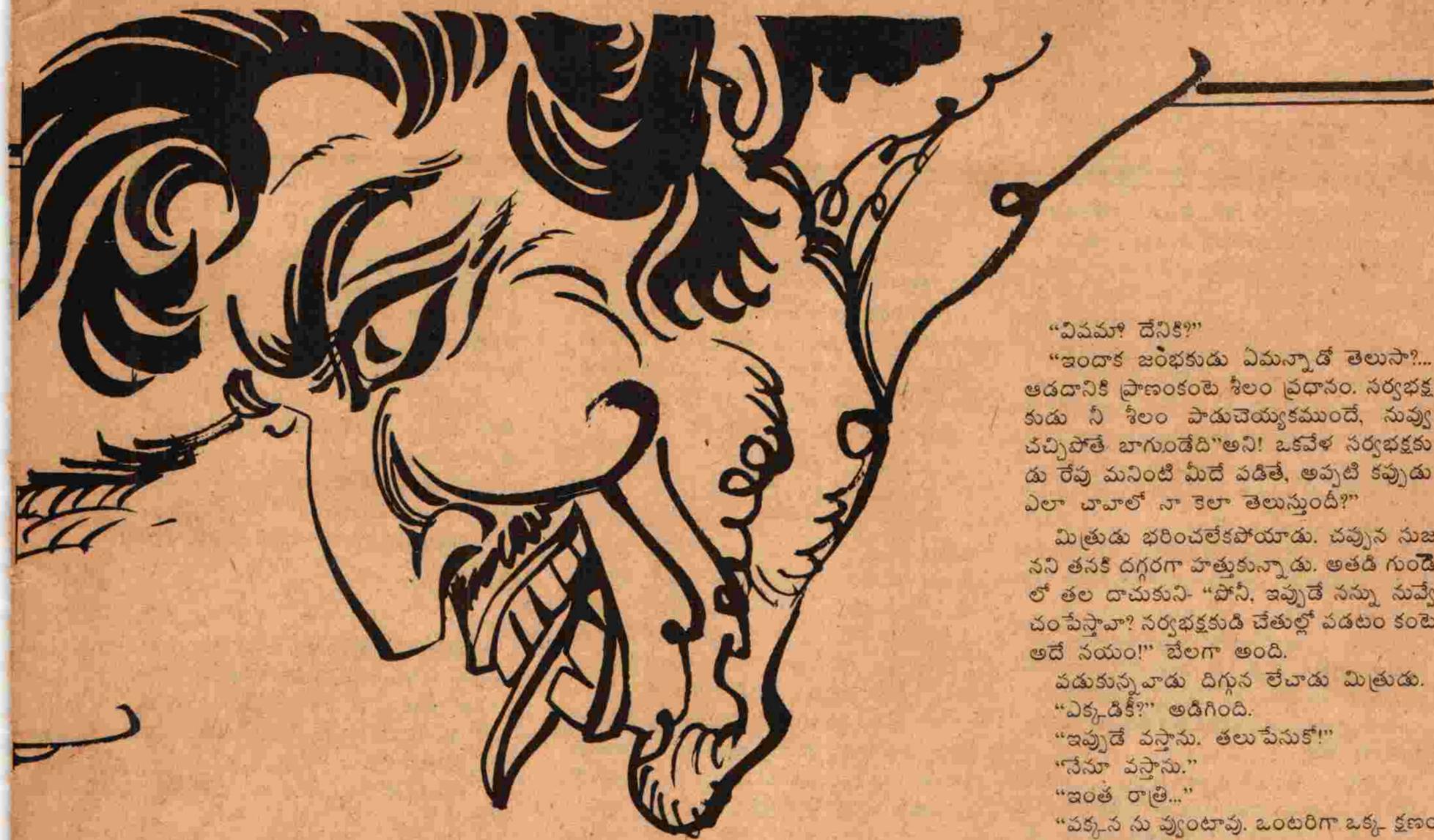
భటులుకానీ, రాజాధికారులుకానీ ఏమీ చెయ్యకుండా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాడు. తన అధికారానికి అడ్డులేకుండా ఉండాలి. తన సంపదలు రోజురోజుకీ పెరుగుతూ ఉండాలి. ఈ రెండు సాగుతున్నంతవరకూ, నర్యభక్తకుడు తన గ్రామంలో ఏం చేసినా గ్రామధికారి వట్టింతుకోడు. అంచేత ఆ గ్రామంలో విశ్వంఖలంగా తిరుగుతాడు నర్యభక్తకుడు. అతడు బాగా తాగుతాడు. ఆడదాన్ని చూస్తే వెణ్ణెత్తిపోతాడు. అందమైన ఆడది కనిపిస్తే చాలు, ఆమె కన్య అయినారే-అనుభవించకుండా ఒదిలిపెట్టడు. ఆమె ఇంట్లోనే, కుటుంబ సభ్యులకు తెలిసేలాగానే అనుభవిస్తాడు. నర్యభక్తకుడిని ఏమీ చెయ్యలేక భర్త, అత్తమామలు భార్యని ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొడుతున్నారు. అలా వెళ్ళగొట్టబడిన అభాగినులు కొందరు అత్త

పాత్యలు చేసుకుంటున్నారు. మరి కొందరు విధిలేక వేశ్యలుగా మారుతున్నారు. నర్యభక్తకుడిని ఎదిరించటానికి కొందరు యువకులు ప్రయత్నించకపోలేదు. వాళ్ళని నిర్దాక్షిణ్యంగా నరికి పోశాడు నర్యభక్తకుడు. కొందరు అతడి మీద ఫిర్యాదులు చేశారు. గ్రామధికారి విచారణ జరిపించేవాడు. చివరికి నర్యభక్తకుడు నిర్దోషి అని తేల్చి, ఫిర్యాదు చేసిన వాళ్ళనే శిక్షించే వాడు. నర్యభక్తకుడి పీడ భరించలేక గ్రామమంతా లోలోపల ఉడికిపోతోంది. మహిష్మతీ నగర పాలిత ప్రాంతంలోది ఆ గ్రామం. మహిష్మతీ నగరానికి రాజు నివధుడు.

గ్రామంలోకి నర్యభక్తకుడు ఎప్పుడొచ్చాడో, ఎలా వచ్చాడో, ఎవరికి తెలియదు. అతడి చూపు ఎటువడితే అటు నిలువునా బుగ్గి కావలసిందే! నమస్తమ్మా స్వాహా చేసే కాని వదలడు. గ్రామధికారికి కుడిబుజంగా అయ్యాడు. గ్రామనికీ రాక్షసుడయ్యాడు. గ్రామంలో ఎవరూ తన అధికారానికి ఎదురు చెప్పుకుండా ఉండటానికి, గ్రామంలో ప్రజల సంపదలు తన ఇష్టం వచ్చినట్లు రాజకీయాల పేరిట దోచుకోవటానికి-గ్రామధికారి నర్యభక్తకుడిని తనకు అండగా చేరదీశాడు. అతడిని రక్షక

150/2/3

“విషమా? దేనికి?”

“ఇందాక జంభకుడు ఏమన్నాడో తెలుసా?... ఆడదానికి ప్రాణంకంటే శీలం వ్రధానం. సర్వభక్తకుడు నీ శీలం పాడుచెయ్యకముందే, నువ్వు చచ్చిపోతే బాగుండేది” అని! ఒకవేళ సర్వభక్తకుడు రేపు మనింటి మీదే పడితే, అప్పటి కప్పుడు ఎలా చాచాలో నా కెలా తెలుస్తుంది?”

మిత్రుడు భరించలేకపోయాడు. చప్పున సుజనని తనకి దగ్గరగా హత్తుకున్నాడు. అతడి గుండెలో తల దాచుకుని- “పోనీ, ఇప్పుడే నన్ను నువ్వే చంపేస్తావా? సర్వభక్తకుడి చేతుల్లో పడటం కంటే అదే నయం!” బేలగా అంది.

పడుకున్నవాడు దిగ్గున లేచాడు మిత్రుడు.

“ఎక్కడికి?” అడిగింది.

“ఇప్పుడే వస్తాను. తలుపేసుకో!”

“నేనూ వస్తాను.”

“ఇంత రాత్రి...”

“పక్కన నువ్వుంటావు. ఒంటరిగా ఒక్క క్షణం కూడా ఉండలేను.”

“రా!”

అర్ధరాత్రి దంపతు లిద్దరూ బయలుదేరారు. మిత్రుడు ఇంచుమించు ప్రతి ఇంటి తలుపు తట్టి ఇలా చెప్పాడు-

“సర్వభక్తకుడి బారికి మన ఆడవాళ్ళని వదిలి మనం చేతులు ముడుచుకు కూచోవటం ఏమైనా బావుందా? అసలైన దోషిని ఏమీ చెయ్యలేక, మన స్త్రీలని మనమే బలిపెట్టుకుంటున్నాం! మన మంతా ఒకటయితే సర్వభక్తకుడు ఏం చెయ్యగల

రాజుగారి శాసనం

- బి.శనంధారామం

కెవ్వన కేక పెట్టింది సుజన.

విస్తుపోయాడు ప్రజామిత్రుడు.

“సుజనా! నేను, ఏమిటిది? భుజంమీద చెయ్యి చెయ్యిగానే ఎందు కలా అరిచావ్?”

పీడకలలోంచి తెప్పరిల్లుతున్నట్లు రెప్ప లల్లార్చి చూసింది సుజన. ‘నువ్వేనా?’ అని దెయ్యాన్ని చూసిన పనిపిల్లలాగ అతడి భుజంమీద తల ఆనించింది. నిలువునా వణుకుతోంది. గుండె అదురుతోంది.

బుజ్జగింపుగా వెన్ను నిమురుతూ- “ఏం జరిగింది? ఎందు కింత భయపడుతున్నావ్?” అని అడిగాడు ప్రజామిత్రుడు.

“సర్వభక్తకుడు ఈ వీధిలోకి వచ్చాడు. రెండిళ్ళ అవతల జంభకుడి భార్యని...” భర్త భుజం మీద నుంచి తల ఎత్తకుండానే చెప్పింది సుజన. అతడి భుజం ఆమె కన్నీళ్ళతో తడిసిపోయింది.

వుంతమీది కుండలో నీళ్ళు నలనల మసులు తున్నాయి. అయినా, స్నానం చెయ్యాలనిపించలేదు మిత్రుడికి! ఎప్పటిలా అతడి వీపు రుద్దుతూ, ఉండుండి చన్నీళ్ళు మీద చిలకరిస్తూ చిలిపిగా అల్లరిచేస్తూ స్నానం చేయించే ఉత్సాహం లేకపోయింది సుజనలో! రకరకాల వంటకాలు వంట గదిలో ఉన్నాయి. అయినా, ఇద్దరిలో ఎవరికీ తినాలనిపించలేదు. ఒకరి పక్కన ఒకరు పడుకున్నారు, మౌనంగా!

ఇద్దర్లో ఎవరికీ నిద్ర రావటంలేదు.

“మిత్రా!” భర్తని కుదిపింది సుజన.

“చెప్పు!”

“నాకు రేపు తెల్లవారేలోగా విషం తెచ్చి పెట్టు!”

“గ్రామధికారి ఏం చెయ్యగలడా?”

గ్రామంలో మూ డెంతుల మంది మిత్రుడితో సహకరించలేదు. “అమ్మా! గ్రామధికారితో తలవడి బతగ్గలమా? అతడికి బోలెడు డబ్బుంది. అతడి చేతి కింద రక్షకభటు లున్నారు. రాజాధికారులు అతడు చెప్పినదే వింటారు. సర్వభక్తకుడి అనుచరులు ఇంకా చాలామంది ఉన్నారు. ఇవన్నీ కాక, అవసర మనుకుంటే సేనని కూడా తెప్పించుకోగలడు. మనని పురుగుల్ని ఏరే సినట్టు ఏరే సిన కాల రా సేస్తాడు” అన్నారు.

ఎన్నివిధాల నచ్చచెప్పినా వాళ్ళలో పిరికితనం పోలేదు. ఎలాగో పదిమంది యువకులుమాత్రం ముందుకొచ్చారు, మిత్రుడితో సహకరించటానికి.

వాళ్ళకికూడా మిత్రుడిలాగే కొత్తగా పెళ్ళిళ్ళయ్యాయి. వారి భార్యలుకూడా వచ్చారు. అందరూ కాళికాదేవి గుళ్ళో నమజేశ మయ్యారు. చర్చలు ప్రారంభమయ్యాయి.

“నగరానికి రాజు నివధుడు. అతడికి గ్రామధికారి దుర్భారం తెలియజేస్తే పీడ వదులుతుంది.”

“కానీ, తెలియజేసేది ఎలా? మళ్ళీ సాక్షులు, విచారణ అంటారుగదా! మన గ్రామధికారి న్యాయ విచారణ ప్రహసనం తెలియని దెవరికి? ఆయన దగ్గర ఎలా కావాలంటే అలా సాక్ష్యం చెప్పటానికి ఎందరో సాక్షులు సిద్ధంగా ఉంటారు ఎప్పుడూ!”

“అదీగాక, గ్రామధికారికి తెలికుండా నగరానికి చేరుకుని నివధరాజుకి విషయం తెలియజేసేది ఎలా?”

“మనం సర్వభక్తుడిని బంధించాలి! రహస్యంగా అడవి దారుల వెంట నగరానికి తీసుకుపోయి, రాజు ముందు నిలబెట్టి విషయం వివరించాలి. అందరం వెళ్ళాలి. ఇంతమంది చేస్తోన్న ఆరోపణ రాజు కాదనలేడు!”

“వధకం బ్రహ్మాండంగా ఉంది. కానీ సర్వభక్తుడిని మనం ఎలా బంధించగలం? అతడి దగ్గర కత్తులుంటాయి. వెంట పరివారం ఉంటుంది. వాళ్ళదగ్గర ఆయుధాలుంటాయి. మనకి ఆయుధాలేవీ?”

“ఆయుధాలంటే కత్తులేనా? ఇనుప ఈచలు, వెదురు కర్రలు, కారంపొడి, ముళ్ళకంపలు-ఇవన్నీ ఆయుధాలుగా ఉపయోగించుకోవచ్చు.”

“అయినా అల్లరి మొదలు కాగానే రక్షకభటు లొస్తారు. ఆ రక్షకులూ, ఈ భక్తుడు కలిసి మనని సమిలితెంటారు.”

“అల్లరి కాకూడదు. సర్వభక్తుడు ఒక్కడూ రావాలి! ఆ సమయానికి మనమంతా సిద్ధంగా ఉండాలి.”

“ఎలా సాధ్యం ఇదంతా?”

అంతా మానంలోపడ్డారు, కా సేపు.

ప్రజామిత్రుడు ఇలా అన్నాడు: “సుజనా! రేపు సర్వభక్తుడు మన వీధిలోకి రాగానే అతడిని నువ్వే మన ఇంటికి ఆహ్వానించు. మేమంతా సిద్ధంగా ఉంటాం!”

“నేనా?” బెదిరింది సుజన.

“అడవాళ్ళమనీ, బయటికి రాకూడదనీ, అల్లరిపాలవుతామనీ మీరు సందేహిస్తే అనుకున్నది సాధించలేం? మీరంతా మాతో సహకరించవలసిందే!”

తర తరాలుగా వస్తోన్న అలవాటుకి భిన్నంగా ప్రవర్తించటానికి కొంత సంకోచించినా, చివరికి ఒప్పుకున్నారు అడవాళ్ళు. అవసరం ఆచారాలను మార్చేస్తుంది.

** ** *

సర్వభక్తుడిని వెంటబెట్టుకుని అడవిదారి వెంట ప్రయాణం చేస్తున్నారు యువతీ యువకులు. సర్వభక్తుడి కాళ్ళూ, చేతులూ బంధించారు. అతడి దగ్గర ఆయుధాలు లేకుండా చేశారు. తమ దగ్గర ఆయుధాలు ఉంచుకున్నారు. అయినా, సర్వభక్తుడు పెళ్ళికోడుకులా చిరునవ్వు నవ్వు తూనే ఉన్నాడు. మర్ణయానం తీర్చుకోవటానికి చెట్టు కింద కూచున్నారు అందరూ! తాము తెచ్చుకున్న ఆహార పదార్థాలు తింటూ, సర్వభక్తుడికి

కూడా పెట్టారు.

వాటిని అందుకుని అతడు అన్నాడు-

“మీరింత మంచివాళ్ళు కాబట్టే మీరు సుఖంగా బతకలేరు!”

“ఇది మామంచితనం అనుకోకు! నిన్ను రాజు గారి దగ్గరికి నజీవంగా తీసుకుపోయి, గ్రామధికారి చేస్తోన్న దుర్భారాలు రాజుగారి ముందు రుజువు చేయాలి. అందు కిస్తున్నాం ఆహారం!”

గట్టిగా నవ్వాడు సర్వభక్తుడు.

“ఎందుకు నవ్వుతున్నావ్?”

“మీ అమాయకత్వానికి! మిమ్మల్ని చూస్తే జాలేస్తోంది. ఎంతో జాగ్రత్తగా వధకం ఆలోచించి నన్ను బంధించారు. అయినా, నన్నేం చెయ్యకుండా రాజుగారి దగ్గరికి తీసుకెళ్ళున్నారు. మీ మంచితనానికి నా మనసు కరుగుతోంది. మనం రాజీకొద్దాం! నేను మీ వీధికి రాను ఇక మీదట! నేను రాకపోవటమే కాక, మిగిలిన వాళ్ళని కూడా రానీయను. పదండి... వెనక్కి పోదాం!”

“నీ జాలి మా కక్కర్లేదు. నువ్వెన్ని చెప్పినా, నిన్ను రాజుగారి ఎదుట ఉంచక మనం. విచారణ జరగక తప్పదు. ఈసారి నువ్వు, నీ యజమాని గ్రామధికారి శిక్ష తప్పించుకోలేరు.”

“మీ కర్మ!” తనలో తను అశ్శీల గీతాలు పాడుకుంటూ ఆనందించసాగాడు సర్వభక్తుడు. అతడు నడవనని మొరాయిస్తే మిత్రుడికీ, అతడి మిత్రులకీ సర్వభక్తుడిని తమ వెంట తీసుకెళ్ళటం కష్టమయి ఉండేది. కానీ, అతడు హుషారుగా నడవటమే కాక, మిత్ర బృందానికి కూడా ప్రోత్సాహమిచ్చాడు. దారిలో వులి ఎదురయితే, దానిని చంపటానికి సహాయం చేశాడు. ఒక సందర్భంలో అడవిలో దారి తప్పిపోబోతోంటే, సరి అయిన దారి చూపించాడు. చివరికి రాజధాని చేరుకునేసరికి, రాజు ముందు అతడిని దోషిగా నిలబెట్టటానికి కొందరు సంకోచించవలసి వచ్చింది. రాజు ముందు విచారణ ప్రారంభమయింది. సర్వభక్తుడు చిరునవ్వుతో, తాను వరశ్రీస్తులను లోబరుచుకుంటున్నానని ఒప్పుకున్నాడు. మరునాడు సభలో న్యాయమూర్తులతో ఆలోచించి శిక్ష విధిస్తానని ప్రకటించాడు రాజు.

** ** *

గ్రామధికారికి జరిగిన సమాచారం అందింది. గ్రామీణులలోనే ఎప్పటికప్పుడు ఏం జరుగుతోందో అతడికి తెలియజేసేవాళ్ళున్నారు. వాళ్ళకి గ్రామధికారి బాగా బహుమానాలిస్తాడు. వెంటనే తన ముఠాను సమజేశపరిచి జరిగినదానికి ఏ విధంగా ప్రతిక్రియ చెయ్యాలో ఆలోచనలు జరిపాడు గ్రామధికారి. ప్రత్యేకమైన శిల్పులతో, కేవలం తనకోసం తయారు చేయించుకున్న విమానం ఎక్కి బయలుదేరాడు. ఆ విమానం ఖరీదు కొన్ని కోట్లు. ఆ డబ్బుంతా ప్రజలను దోచి సంపాదించుకున్నదే! సరిగ్గా రాజు తీర్పు చెప్పబోయే ముందు ఉదయం రాజధాని చేరుకున్నాడు. రాజుని కలుసుకున్నాడు. రాజు ఏ సమయంలో అయినా ఈ గ్రామధికారికి దర్శన మిస్తాడు. ఎందుకంటే, ఈ గ్రామధికారి రాజుకి చాలా భారీగా కానుక లిస్తాడు.

ఎప్పటిలా రాజుకి కానుకలు సమర్పించి వంగి వంగి సమస్యారాలు చేసిన, ఇలా విన్నవించుకున్నాడు గ్రామధికారి: “ఈనాడు తమరు విచారణ జరిపించిన సర్వభక్తుడు సామన్యుడు కాడు.

ఎవరినైనా క్షణాలలో బూడిద చెయ్యగలడు. మీకు ఎదురు తిరిగిన వాళ్ళ ఆనవాలు దొరక్కండా చెయ్యగలడు. దేశంలో సంపద అంతా మీ పాదాల ముందు గుమ్మరించగలడు. అత డొక్కడె కాదు; అతడి పరివారం చాలా ఉంది. అందుచేత, తమరు శిక్ష విధించబోయే ముందు జాగ్రత్తగా ఆలోచించండి!”

నివధ రాజు తెగ బాధపడిపోతూ, “ఇప్పుడెలా? అతడు నిండు సభలో తన నేరం ఒప్పుకున్నాడే?” అన్నాడు.

“ఫరవాలేదు. నే నొక మంచి ఆలోచన చెప్తాను” అన్నాడు గ్రామధికారి.

అతడూ, నివధ రాజు కొంత సేపు మాట్లాడుకున్నారు.

** ** *

రాజ సభ సమజేశం కావటానికి ముందే రాజుగారి కొత్త శాసనం దేశమంతా చాటింపు వేశారు-

“ఈ దేశంలో ఏ మగవాడికయినా, ఏ అడవానితో నయినా సమాఖండే హక్కు ఉంది. శ్రీస్తులు స్వేరిణులు కావటం కానీ, పురుషులు వరశ్రీస్తులను అనుభవించటం కానీ ఈ దేశంలో దోషం కాదు.”

ఈ వింత శాసనం విని దేశమంతా నివ్వెరపోయింది. సభ సమజేశ మయింది.

రాజు నివధుడు న్యాయమూర్తులను సంప్రదించి ఇలా తీర్పు చెప్పాడు. “సర్వభక్తుడు తన గ్రామంలో శ్రీస్తులను అనుభవించిన మఠ నిజమే! కానీ, కొత్త శాసనం ప్రకారం అతడు చేసినది దోషం కాదు. కాబట్టి అతడు నిర్దోషి అని తీర్పు చెప్పాం!”

** ** *

రగిలే గుండెతో, చెమర్చిన కళ్ళతో, పిడికిళ్ళు బిగించి నిలబడ్డ మిత్రవర్ణాన్ని చూసి వెటకారంగా నవ్వాడు సర్వభక్తుడు. “నేను ముందే హెచ్చరించాను. మీరు వినలేదు. ఈ దేశంలో నన్ను శిక్షించే దెవరూ? నిజానికి మీరంతా ఒకటయితే- మిమ్మల్ని నేనూ, గ్రామధికారి, రాజు, ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. కానీ, మీలో నగంమంది మధ్య తరగతి మనుష్యులు. మేమూ, మా కుటుంబమూ, మా ఉద్యోగాలూ బాగుంటే చాలు! అనుకుని దేశం విషయం వట్టింతుకోరు. వ్యక్తి క్షేమం దేశ క్షేమంతో ముడిపడి ఉందని గ్రహించారు. మిగిలిన సామన్యులలో ప్రతి వందమందిలోనూ ఇద్దరు, ముగ్గురైనా స్వార్థపరు లుంటారు. వాళ్ళని అధికారులు నునాయానంగా కొనేసి, ఆ ఒకరిద్దరి సాయంతో వందమందిని అణగ దొక్కేస్తారు. అందుచేత మీకు విముక్తి లేదు. మకుభయం లేదు. మీ క్షేమంకోరి ఒక సలహా చెప్తాను. నిజంగా తప్పు చేసిన నాకు భయం లేదు. కానీ, ఏ తప్పు చెయ్యకపోయినా, మీరు భయపడాలి! ఎందుకంటే, గ్రామధికారికి మీరంతా అతడికి వ్యతిరేకంగా వని చేస్తున్నారని తెలిసిపోయింది. మిమ్మల్ని బతకనివ్వడు. అందుచేత మీరు మళ్ళీ మన గ్రామానికి వెళ్ళకుండా, రహస్యంగా ఎఱైనా పారిపోండి!” రొమ్ము విరుచుకుంటూ నగర్యంగా గ్రామధికారి సరసన విమానంలో గ్రామానికి తిరుగు ముఖం వట్టాడు సర్వభక్తుడు!